

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wir Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàən kì kiíyín jì viwìr ve vir msòŋ ví dzà á fómo Nyùy wùn à jì ghay ngàŋ seé kfàa wir msòŋ sí dzà kinsàŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wir msòŋé kù dìnè ne laàyeé a dzè wo lii nyàm se kwa' wo wù bivirin vífii vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋin keé ngèngèr wùn à Biiímé, à fó a dzà là fan wùn à fo kitan kì siin kì kiíyín jì dzà á shíí wo tavín wo wir dzàm,

Mo kí dzàən é shíí jì nsar kɪŋ á ghay wir msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wiy e ràr sí bì' fo bó á yò' dzàà kér dzàà yimò' fío sà vitú vév fío sa' vitaavii wùn á nəsí,

Mo kí dzàən é shíí fío yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsar fío sàà biímé yév e kùm kinsèŋ ke gháy wir nsòŋ, fío dìn viwìr wùn à vikú'uy vé wir, à viréŋrénj vé lùmèn w n wiíy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzà'em ye junje dzè é mvà vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wir dzàm wáa ker ghevém e kfàn a lèm nsar see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wir dzà m kiíy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzà é shíí fo ñkà'mé vèn wáa dzà eyiìn,

Mo kí dzàən ben,

Dzà'am Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wir Msòŋ Rən, jì mfi' njiin yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzàm, e dú e máy jiwir wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'ràn ghán sidzàm e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à dunrii fó a tavír ghevém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wóŋ wùn ákitu ke nsay fío yìi, áá kiíy e kfàn a lèm kijuujùn e mvèm wir veé vitum ve dzàəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'ràn vi.

1

Á dzàə wir dzàm réŋrénj fó ghevəm wùn à fó ghày, á yo' dzàə wir msòŋ jì kwàn. Wir dzàm km k fómo woo fó kwà'ti wùn à fó vífii, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fār vā.

2

Wir dàm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzàm mo sá' ràne suuyin là nya' kìn kùm ráam, nshòm, kìn lumèn kìn Wiíy, kìn lám, biímé yee kùm Nyùy, dzáa sa', kwa'ti símó'sí, kitúm wùn à ñké' se dzà'am si, kén, kidzàáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wir dzàm kér vitaaví fó a dzà e tin, fío yìi mo wù ta' a yìi e kfàn a dzà e kìnén.

4

Wír yò' kér fó a lim vikwàn, kìn a lim lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòṇ, kìn dzà é dzàa rané yò' kér fó a dza.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wír a yìi kfāa kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzà á wír bèy.

6

Fo nsar si, wír dzàm kér ghay virá' vidzàm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzàm dzà rénrén é sar nsar. A nsar kér fó a shìy wun rénrén là nya'. Nsar kér fó a kìn wír dzàm rénrén là nya' e ghan se kinyà' ki nāan ne e nèn bvà' sá' wír msòṇ rān. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzàm kér ghay ji nsar yee wòṇ nāa e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvā'an nsar ye wonje foon kìn ye yì dzaàn é ṇwà' nsar woó wòṇ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nà'sì kìn e jùm fo wòṇ, a bó nsar yee wòṇ yo' bìimé.

10

Wír dzàm kér ghay rénrén fo á sá' nsa'ra là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rā é lav nsa' yee ṇgèṇṇèr ye yì tìy fo wun kitu, kfān sá'nsa' rénrén mo yì dzaàn là kilo' fòo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fòo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzàm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tiì wáa dza ji wù dzà á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṇgèṇṇèr e kibà' ke nsa' aá sá' wun rénrén mo nsar dzaàn, e bóo yen jay vā bì' fo dzaàn fen fo dzà dzāa sí fāàsín fòo sà wun.

2. Bó yò'dzà á koò wír ji bì' fo wù bù'un kinyo, kìn dzà kinyo kee là ndzàn ke á gov wír sho, e sar nsar wóṇ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzà á fò ṇge' là' ye yì shaa kinyo ke ṇwèrín kì bù'un e ghan se kinyo ki kì kooyin.

12

Á yò' kér fòo nāa e wír kilitì ké dzá'á'm, kfāa', lá', ntum si kín fó a ròn ghvám rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzà mo nsar ta'ā. Wír dzàm kér ghay fo nsar kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzàm kér ghay fó a ghan a shiíy aáwuneé mvàm wonj mo wù koṇé.

2. wír dzàm kér ghay fòo fāa fo wòṇ wúmó'ó kìn fo vāá, e kfān a ker vitaáví fòo kfān e bàṁ e wun wòṇ.

14

1. Wír dzàm kér ghay wo dzà wù wāa tà' e kfān a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wír kìn dzà é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kin ki yò'dzà kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíí wùn à nsar se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wír dzəm kér ghay e wun wòn fò a dzə wan Nsay.

2. Bó nsar yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vá fo wù kúvsín kitúm kfā (woŋ vá')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm rām, woŋ wùn à biímée, á kér ghay fò a ker tátí vijin, a fèr kfāá. Áwune kér vitaáví réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvàm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.

2. Tátí vijiné kù dzá cá' a dzà cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.

3. Kfāə dzə fómo Nyúy, a kfàn dzə kintatì ke ŋgwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kér fò a kìn.

17

1. Wír dzəm kér vitaáví fò a ker vífá vá fo wun kitu réŋrŋ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á móó.

2. Nsar yo'biimé ji wír wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wír dzəm kér ghay fò a ker kwa'tì rá, vífí vá wùn à biímé rāá. Ghay rāne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kín é Kintatí wùn à wír á móó wùn à é ŋgèŋgèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùŋrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo lèm nsar.

19

Wír dzəm kér ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay rāne fò vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivir wùn à fóo tà', e sàəsí, e kfàn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghānen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wír dzəm kér ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfàn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaáŋ.

2. Lá wír yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rá.

21

1. Wír dzəm kér ghay fóo a dzə e mvàm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirá' kfā.

2. Wír dzəm kér ghay réŋrŋ fóo li kinyo kfā e dù sho e virà' vé lim vee wun wòn aá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wònè wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rāne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rāne wiy a yìi wir dzəm wo wù kuyin ne wùn à viréŋrŋ ví, aá wiy a sho' e kilitì kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wír dzəm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzə e kiŋèn, e klàn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kìn wun réŋrŋ mo káv kìn kéŋe dzəə n é wòn sí wòn sí, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á líí woŋ wov ve dzəən ku fò wun viwír wùn, wùn à ghvāme.

23

1. Wìr dzàm kër ghay fó a ker lim. Fóo sho' kǵǵǵ lim ye wù koǵè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dza e kiǵèn fó kibun ke lim.

2. Wìr dzàm wo wù lim lim réǵréǵ kër fó a ker vila'ǵy réǵréǵ là nya'.

3. Wìr dzàm wo wù lim lim kër ghay fó a ker vilaámé vee réǵ ve ví gheenén wun ve dzà ví tòmm wun wùn à kǵǵǵ rǵǵ ji a dzà yí wáa ker viwìr ve wìr msòǵ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzà se sí wáa kìn dza'ǵm rá.

4. Wìr dzàm kër ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatí ve ví kiǵ lim rá vee wun kòǵ.

24

Wìr dzàm kër ghay fóo meémé fo shuu lim a yíi kífá ke wù koǵè, e tátí wùn à ghán sé lim se sí wáa dza sì gheénén wùn à vishiíy ve bam ví, a meémé yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kër ghay fóo a ker dza'ǵm ye yí wáa dza e gheénén fóo yíi é wùn wun wáa dza e távín wùn à kǵǵǵ rǵǵ, moo fó viyikìr, ndzǵ, lav wùn à shív sí, a vinyo veé shíí ve ví wáa sǵ wun, e kǵǵǵ a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzǵm, sé viǵkǵǵ, sé vidzǵǵnè kìn kighà' woó dza'ǵm wo wù shaǵne vitaáví vǵ.

2. Yíy wùn wàn kër ghay fó a ker leéy wùn àsǵ yee jeéyí. Wón adzǵm ve a dzaǵn kìn é mvǵm tátí vijin kìn é visǵkii kër ghay réǵréǵ fó a dza à kiǵèn é dzǵ'ǵm.

26

1. Wìr dzàm kër ghay fóo ye'éy ǵwǵ'. Yé'y rǵne kër fó a dza kǵǵǵ, a kí fèmm ghǵé le, e ǵkè'se á dzaá yíy ye'éy sho yíyin. ǵkè' ye'éy ye yíyin rǵn kër fó a dza kù fo wìr dzǵm. Yé'y fèr wùn à yé lime kër fó a dza tèéter fo wìr dzǵm. Yé'y se tavkín sí se sí shaǵn sìn sí wiy a dza fo wìr dzǵm reǵréǵ mo vifíí vǵ ví dzǵǵn.

2. Shíí ǵwǵ'wo ye'éyíne kër fó a dza fóo yíi é wìr kiíy wùn à fóo tavír ghvǵm yee kùmm ghay wùn à vitaáví vé wìr msòǵ ví. Yí kër fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viǵkar e vitúm vidzǵm ví mvǵm, e mvǵm kǵǵǵ se wìr msòǵ kìn vitatí ve dzaá biímé Nyù, e kdǵn a tavír lim se kintatí ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaáǵ.

3. Atǵr wùn aǵyíyí kër ghay fóo sho' kǵǵǵ ye'éy ye dzǵ á wáa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzàm kër ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòǵ, e kǵǵǵ a yu vijun ve fèr, a ker kilíǵ fo kikuuyí ké vinyò ve á tǵrìn ne kǵjun wùn à sé' vǵ.

2. Wìr dzàm kër ghay fó dza e kiǵèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loǵn fo wun fèr kìn dzǵ yé tǵr vinyò, sǵǵ wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzàm kër ghay fó a ker nyaáǵ e wun wòǵ wùn á kitu ke nsay, e jí' a ker ghay wùn à vitaáví vǵ ví mo sǵ' rǵne suuyin.

29

1. Wìr dzàm kër fó a lim, a dzǵ e wun kilíǵ bífo dzaǵn fó cá'cǵ' fo dzǵ wù kùyír kitú kǵǵ là kǵjivìr.

2. Mo wìr dzǵm dín ghay sìn wùn à vitaáví vǵ ví, wiy a sǵr cá' vinyo vee mo nsǵr suuyí, e jí' a kǵn kiíy wùn à ghvǵme fo ghǵy wùn à vitaáví vé wìr ámó'ó wùn à fóo runér réǵréǵ mo lìi wo jun, nyaáǵ woó wòǵ wùn à dza'ǵm ye junǵ e wòǵ wo wìr dzǵm kër ghay shoo taǵ.

3. *Bó yò'dzà a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintati ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.*

30

Ki nyo ki yò'dzà shó e sa' fèn ke dzà kitúm, kintati kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á saɲen é sa'fèn.
